

Ependiniň gephaltasyndan -2

Category: Degişmeler, Kitapcy

написано kitapcy | 24 января, 2025

Ependiniň gephaltasyndan -2 EPENDINIŇ GEPHALTASYNDAN

- Goňşy, gaýrat ediň-de, paltaňyzy berseňizläň! Odun çapjakdym
- diýip, Ependi goňşularyna barypdyr.
- Alyň, ýöne seresap boluň! Paltany ýere urmaň!
- Ondan hatyrjem boláý, goňşy. Men odun çapamda aşagynda ýörite daş goýýan!

* * *

Ependi milletiň öňüne çykyp, olaryň sowallaryna-da jogap berip başlapdyr. Şol wagt onuň eline «Akmak!» diýlip ýazylan haty gowşurypdyrlar. Ependi şonda-da hiç zada per bermän gürrüňini dowam etdiripdir:

- Adamlar! Maňa şu gün hat bary gelip gowuşdy. Şolaryj arasynda käbiri öz atlaryny goýmagy unudýar. Ýöne ýap-ýaňy maňa hiç hili hatsyz, diňe ady goýlan haty gowşurdylar. Şondan ötri bu haty yzyna alyň. Adyny goýan adam, goý, ýazjak zadyny ýazyp ibersin!

Ol şeýle diýip «Akmak!» diýlip ýazylan haty yzyna beripdir.

* * *

Biri Ependiden şeýle sorapdyr:

- Näme üçin biziň aýdymларыmyzda gyzlary jerene hem marala meňzedýärler?
- Sebäbimi? Sebäbi gyzlaryň hemmesi atasy öýünde edil jeren ýalaky. Haçan-da durmuşa çykyp, iliniň törüne baranlarynda bolsa, maral kimin şah çykaryp, gaýyneneleri bilen süsüşip başlaýarlar.

* * *

Eşegini dikgirdedip barýan Ependini gören üç-dört sany kelpen

ýigidiň bařtutany ii gjkli szi oklap goýberipdir:

Bý-b, Ependi aga, eřegiňizem agynjak zñize meňzp dur.
Grñ-, onuň keýpiniň agdygyny! Ýorgalaýřu dagam p-
ýtgeřik. Janawara gant-pant satyn alyp beripsiňiz ýdýn?
Killing grrñe ýanyndakylar pakyrda beripdir. řonda Ependi
ýigitlere řeýle diýipdir:

– Aý, ýok-la... Janawaryň kpden bri grřmedik gardařlaryna
duřdugy begenjine jyzzynlaýma endigi bar...

* * *

Kede iki sany adam biri-birine agzyndan gelenini diýýrmiř:

– Sen eřegiň biri eřřek ekeniň!

– Eřřekden eřřek gepem eřidip durun!

Bularyň gohuny diňlp duran Ependi řeýle diýipdir:

– Nme biderek ýere jenjelleřýñiz? Ikiňizem garyndař-urug
ýaly-la?

* * *

Emeli derýa dretmek barada grrñ berip duran ýař lektor
ýarym sagadyň iinde iki grafin suw iýipdir. Zalda
oturanlaryň biri Epend yeňsesini wrp, řeýle diýipdir:

– Lektor suw hakda geplp, bir elek suw iýdi. řu adam
temmki hakda grlese, bir ýařik ilim ekermik ýdýn!

Ependi muña ýylgyryp jogap beripdir:

– Lektor garnynda hem emeli derýa dredýn bolaýmasyn?

* * *

Ependiniň aýalynyň jigisi ýzi dýniň dabanyndan galyň
diýilýnlerdendi. Ol her gn aýal doganynyňka baryp, Ependiden
ony-muny dilp alyp gidýn ekeni. znem alan zadyny yzyna
gaýtarmasy yokmuř. Gnlerde bir gn ol ýene-de uýasynyňka
gelip, Epend dileg salypdyr:

– Men- sizden ýene bir zat soramaga gelendirin...

– Zadyň grrñi bolmaz! – diýip, Ependi ony rahatlandyrypdyr.

– Ýne řu sapor bir zady dl-de, eýsem iki zady alyp gidersiň.

Dilejek zadyň bilen bilelikde aýal doganyňy hem alyp git. Men

bir agayına yaşayın...

* * *

Ependi suwagçy ekeni. Günlerde bir gün ol kazynyň täze salan jaýyny uzakly gün suwapdyr. Gysyk kazy oňa bir çäýnek çay hem hödürlemändir. Ependi işini bitirip gaýtjak bolup durka, kazynyň hyzmatkari ondan şeýle diýip sorapdyr:

– Hernä hezretimiziň ömri uzak bolsun, siz onuňka indi haçan gelmekçi?

– Eger nesip bolsa, jynazasyna geleris – diýip, Ependi oňa jogap beripdir.

* * *

Aýaly Ependä şeýle diýýär:

– Kakasy, ejemiň doglan günü ýetip gelyä... Şoňa üýtgeşik bir sowgat etmeli. Yadyňa düşýämi, geçen gezek sen oňa oturgyç sowgat bereňde ol haýranlar galyppy. Şu saparam şoňa meňzeş täsinje zat tap-da!

– Aý, şol sowgat beren oturgyjymyza tok çekäýmesek... – diýip, gaýynenesiniň bolgusyzlyklaryndan bizar bolan Ependi ýeňsesini gaşapdyr.

* * *

Öň zamanlarda köp kişiniň ýassygyny guradan bir gurrumsak tebip bolupdyr. Günlerde bir gün Ependi bazara aýlanyp ýörkä ýaňky tebip: «Men eýdip bejerýändirin, men beýdip bejerýändirin» diýip paňkyldap durmuşyn.

– Sen tebip däl-de, Ezraýylyň orunbasary! – diýip, Ependi onuň ýüzüne gelipdir.

– Bolgusyz gürlemäň! Hut Ibn Sinaň özi halypamdyr ol şägirdimsiň diýip, agzyna tüýkürüp goýberdi.

– Ibn Sina seň agzyňa däl-de, ýüzüňe tüýkürendir! – diýip, Ependi nalajedeýin tebipsumagyň petigulusyny beripdir.

* * *

Oýundan närazy bolan tomaşaçylar şowhun turzup, sykylyk çalmaga başlapdyrlar. Diňe bir gyrada duran Ependi çapak çalypdyr.

– Näme ala-böle bir özüň çapak çalyañ, oýun saňa ýaradymy? – diýip, Ependiden sorapdyrlar.

– Men şowhun turzup, sykylyk çalyan tomaşaçylara çapak çalyan – diýip, Ependi jogap beripdir.

* * *

Ependi gonamçylygyň duşundan geçip barýan ekeni. Onuň öňünden meý-mes bir ýigit çykyp:

– Bagyşlaň, ýaşuly – diýipdir. – Şu ýol nirä barýa?

– Saýlap alan ýoluňyz şu bolsa ýetiberipsiňiz ýaly – diýip, Ependi gonamçylygyň gapysyna tarap yşarat edipdir.

* * *

Ependi ulurak işe çekilende bir ýaranjaň oňa ýapjalyk edip, itine süňk daşap başlapdyr. Günlerde bir gün Ependi oňa minnetdarlyk bildiripdir:

– Hyzmatyňyz üçin Taňryýalkasyn! Eden ýagşylygyňyz menden gaýtmasa, itimden gaýtsyn.

* * *

Ependi toýa gidip barýarka öňünden bir süwümsiziň biri çykyp, «Menem ýanyň bilen alyp git» diýipdir.

– Çagyrylmadyk ýere barmak aýyp bolmazmy? – diýip, Ependi ýuwnuksyzy utandyrjak bolupdyr.

– Aýtmasa-da barjak! Sebäbi men ony gowy tanaýan! – diýip, olam halys eňek diräpdir.

Ependi nälaç razy bolupdyr. Olar tirkeşip toýa baranlarynda toý eýesi çagyrylmadyk myhmany görüp, şeýle diýipdir:

– Bu ýuwulmadyk çemçe näme işleýä?

– Ana, men saňa tanaýa diýip aýtmadymmy? – diýip, utanç-haýadan öň doglan kişi Ependiniň ýüzüne garap, ellerini çarpypdyr.

* * *

Ependi çüýşe zawodynyň direktory bolupdyr.

– Planlar nähili? – diýip, ondan sorapdyrlar.

– Üfläp çişirýäs! – diýip, Ependi jogap beripdir.

«Watan» gazetini, 1996 ý. Değişmeler